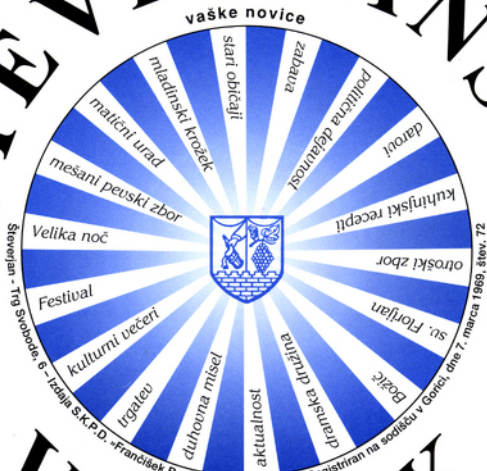

38 let
z vani

ŠTEVERJANSKI

VESTNIK

OPREMLJI: ČLANI DRUŠTVA »F.B. SEDEJ«
UREDILJ: MARJAN DRUFOVKA (glavni urednik), IVAN VOGRIC,
MARTINA MAJAR, KATJA DORNIK, MARTINA HLEDE,
HADRIJANA CORSI, MARTINA VALENTINČIČ, ERIKA DORNIK,
EVELIN SULFOM, EDI HLEDE (odgovorni urednik) - Lasten tisk

Poste Italiane SpA - Spedizione in abbonamento Postale -
70% - DCB/Gorizia

Števerjan, Januar-Marec 2006

Gennaio - Marzo 2006

Leto XXXVIII

Nr. 1

Štev. 1

GOSPODOV DAN

Ob besedah evangelija: »Ti pa se niso zmenili in so odšli: eden na svojo pristavo, drugi po svoji kupčiji« (Mt 22, 5), mi nehotе pride v spomin, kako sem bil pred leti klican k bolniku. Bil je lep nedeljski popoldan. Hítel sem v hrib in tam v skriti dolini videl družino, ki je pospravljala seno. Nazaj grede sem stopil h gospodarju, ki je veljal za dobrega kristjana. Gospodar je čutil, da ni čisto prav, pa se je hotel opravičiti: »Veste, to je zadnje seno letos. Jutri sem mislil, da bi začel žeti, pa sem rekel: Kar pospravimo to seno, čeprav je nedelja in je bilo lepo vreme! Pa smo šli v božjem imenu!«

Res so šli, a ne v božjem imenu, ne po božji volji.

Tako se na mnogokaterе načine ponavlja prilika o svatbi. Ki jo je kralj pripravil sinu in za katero mnogi povabljeni nimajo časa.

Nedelja: Gospodov dan. Bog je zapovedal, da en dan v tednu Njemu posvetimo. Ta dan naj nas še posebej spominja, da smo v vsem od Boga odvisni, da je On naš Stvarnik in Gospod. Na Njegov dan naj bi mu to priznali s tem, da mu ta dan posvetimo, da ga ta dan posebej počastimo in se mu za vse dobro zahvalimo.

Najlepši način počaščenja in zahvale je združitev s Kristusom, ki je s svojo daritvijo na križu izkazal Očetu največjo čast, najvišje zadoščenje in najglobljo zahvalo. Zato mora biti našа srčna zadeva, ne le dolžnost vesti, da smo ob nedeljah pri sv. maši. Pomislimo vendar, da nam je z vsakim tednom danih 168 ur na razpolago in od teh niti ene ne bi imeli proste od Boga? Zanj, od katerega imamo vse dobro?

Nedelja z božjo službo nam je dana in zapovedana tudi zaradi nas samih. Šest dni posvečamo skrbí za telo in njegove potrebe, en dan naj bi bil posvečen duši in njeni posvetitvi. V nedeljo je Kristus od mrtvih vstal, v nedeljo Svetega Duha poslal. Tako je vsaka nedelja spomin na Veliko noč in s tem na začetek našega odrešenja, na krst. In vsaka nedelja je spomin na Binkošti in s tem na birmo. Vsaka nedelja nam odpira neusahljive vire milosti po Kristusovi daritvi. Tu imamo priliko, da se za božje darove v preteklem tednu zahvalimo in ga za naše slabosti prosimo odpuščanja; obenem pa ga prosimo za varstvo in pomoč v novem tednu in mu damo dolžno čast.

Tako postane nedelja središče, ki vredno zaključí pretekli in dostojno začne novi teden, nedelja brez maše je središče brezbožnega tedna: nobene zahvale, ničesar, kar bi spominjalo na dobrega Boga.

Nedeljska dolžnost nas veže v vesti, pod grehom. A žalostno bi bilo, če bi jo le zato izpolnjevali. Ljudje, ki se ljubijo, si tega čustva ljubezni ne povedo le enkrat. Vedno znova si jih skušajo dopovedati: v besedah, pismih, darovih. Če naša ljubezen do Boga ni le prazna beseda, potem nas mora srce vleči k njemu, potem moramo iskati prilike, da mu bomo svojo ljubezen zatrčili in dokazali. Nedeljska božja služba in počitek nam bo res srčna zadeva.

Ljubezen je iznajdljiva: Kaj vse si izmisli, da dopove svoja čustva, da more priti z ljubljeno osebo skupaj.

Kako slabo znamenje za našo ljubezen do Boga, če ob nedeljah ne iščemo možnosti, da bi na kak način le prišli k božji službi, čeprav včasih težko. Mar si prepogosto ne iščemo izgovorov, da nam ni treba v cerkev, da bi pomirili vest, ki nas vznemirja zaradi malenkosti. Prava ljubezen išče potov, da se čim večkrat snide; le tam, kjer ljubezni ni, se ljudje bojijo srečanja in se skušajo drug drugemu izogniti.

Pokažimo, da naša ljubezen do Boga ni le prazna beseda!

LOVRO KASSL – SAMO PET MINUT

BILO JE NEKOČ

Ob 20. obletnici smrti Alenke Černic

Dvajset let je minilo,
ko si nas zapustila
odšla si v večnost
v meni pustila si praznino
in večno melanholijo.

Tebe sem rad imel,
bila si mi ljubezen.
Lepe trenutke sem s tabo preživel,
a vedno so mi v spomin,
pri sebi nosim tvoj obraz,

najnežni pogled
in čisti smehljaj.

Tiho si me ljubila
zase to srečo si v tebi nosila.
Bilo je некоč,
a zdaj je samo spomin,
a v meni vedno ti si
in ostala mi boš ljubezen,
ki je nisem mogel imeti.
TOMEK VETRIH

BOŽIČNI ČAS V ŠTEVERJANU

PRIPRAVE NA BOŽIČ

Božični čas nam vedno ponuja občutke, ki so vsakokrat novi, polni pričakovanja in želja po toplem, lepem in skrivnostnem. Števerjanski fantje postavijo vsako leto v adventnem času na Sedejev dom mogočno zvezdo repatico, ki je vidna od zelo daleč. Nekaj dni pred svetim večerom pa se fantje in dekleta Mladinskega krožka F. B. Sedej in druga mladina zberejo v cerkvi in postavijo lepe jaslice in božično smreko. Za postavitev jaslic skrbijo navadno fantje, okraske za božično jelko pa izdelajo vsako leto dekleta.

NOVOLETNO SREČANJE

Tudi letos so se upravitelji in predstavniki kulturnih in gospodarskih ustanov obmejnih občin Dolenje, Krmin, Števerjan in Brda srečali na vsakoletnem božično – novoletnem srečanju, ki je bil v petek, 23. decembra 2005, tokrat v naši briški vasi v obnovljenem prostoru na Dvoru. Ob tradicionalnih voščilih je tekla beseda o čim plodnejšem sodelovanju med samimi upravami in ustanovami, ki so prisotne na teritoriju.

BAKLADA IN POLNOČNICA

Najlepši dogodek je gotovo polnočnica, ki vliva v vsakega od nas novega zaupanja in zagona. Na Jazbinah jo je na sv. večer ob 21. uri daroval domači župnik Anton Lazar. Domači cerkveni pevski zbor je pod vodstvom Zdravka Klanjščka ubrano oblikoval slovesnost. Mladi in tudi manj mladi občani so se ob 22.30 zbrali pri Marijini kapelici na Bukovju, kjer so se udeležili baklade, ki jo je priredil Mladinski krožek F.B. Sedej. Tako so številni prisotni ob molitvi in petju prišli na Plac v Števerjan, kjer se je opolnoči pričela slovesnost Jezusovega rojstva. Domači pevci so pod vodstvom Mirka Ferlana zapeli latinsko sv. mašo ter nekaj novih poznanih slovenskih božičnih pesmi. Po končanem obredu so se prisotni lahko ogreli s toplim čajem v Sedejevem domu.

KOLEDOVANJE

Pred nekaj leti se je v naši vasi zopet obnovil stari običaj koledovanja. Na dan Gospodovega razglasenja, 6. januarja, so števerjanske domove obiskali modri z Vzhoda: Gašper, Miha in Boltežar. Na vrata so s tremi križi zaznamovali začetnice imen treh svetih in letnice novega leta: 20 + G + M + B + 06. Modri so pri vsaki hiši zapeli znano kolednico in hišno poslopje pokadili s kadilom. Nabirka, ki bila tokrat namenjena najnemu popravilu strehe domače cerkve sv. Florijana, je znašala 1.640,00 evrov. Dobrim darovalcem Bog lonaj!

ENKRATNO DOŽIVETJE

Na dan sv. treh kraljev sem skupaj z Marjanom in Manuelom šel nekaj pred pričetkom sv. maše k Snežici Černic, ki nas je spretno spremenila v zamorca Gašperja, mladega Miho in bogatega Boltežarja. Med šrnkanjem smo vadili petje ljudske koledniške pesmi, da bi se med obiski ne zmotili in privadili uho na njen nenavaden ritem: »Skoz to zvezdo smo spoznali, da je rojen Judov kralj. Prišli smo sveti trije kralji z jutrovih dežel, Mesijo smo iskali po mestu Betlehem. Prišli smo mi, kralji trije, Gašper, Miha, Boltežar! Prvi je črn, drugi je mlad, tretji v prstih ves je zlat! V Betlehemu v štalici eno dete se rodi, na kolena smo poklekli in molili ga zvesto.«

Pred začetkom sv. maše smo vstopivši v cerkev zapeli, poklekli pred jaslice in prepojili zrak s prazničnim vonjem kadila. Po končanem obredu smo se napotili po vasi; v vsakem domu smo našli občuteno vzdušje in prijazne ljudi. Večkrat so nam ponujali kozarec domačega vina in prigrizek, a se nam je mudilo in se zato nismo uspeli dolgo ustavljati pri vsaki hiši. Brez prestanka smo peli in blagoslovljali do pozne ure. Ob koncu dneva smo bili nabrali kar lepo vsotico, ki smo jo namenili popravilu strehe naše cerkve.

JURIJ KLANJŠČEK

GOSPODOVO RAZGLAŠENJE

Na praznik svetih treh kraljev se je v popoldanskih urah v župnijskem domu F. B. Sedej odvijal kulturni program, ki ga je oblikoval Mladinski krožek. Gost letošnje božičnice je bil domačin Silvan Pittoli, ki je prisotnim projiciral diapozitive na temo *Naše gore*. S preko dvestotimi slikami nas je gospod Pittoli popeljal na virtualen izlet po hribih, ki se je končal z nenavadnimi diapozitivami o Števerjanu. Naša vas je bila namreč letos po dolgih letih pokrita z belo snežno odejo. Program se je nadaljeval z nagrajevanjem natečaja *Moje jaslice*. Prikazali smo posnetek jaslic, ki jih otroci vsako leto postavljajo na lastnih domovih. Predsednik Mladinskega krožka Aljoša Dorni je nato spregovoril nekaj besed o mlajšem Mladinskem krožku. To je skupina mladih od prve srednje do prve višje, ki se pogostoma srečuje in zabava. Društvo je veselo, da se že tako mladi angažirajo in družijo. Predsednik jim je na simboličen način podelil ključ društva, da bi vedeli, da bodo tam vedno dobili prostor, v katerem doraščati. Pogledali smo si nekaj trenutkov na temo *Pust 2005*. Program pa se je zaključil s tombolo, ki se je vsi radi udeležimo... Žal pa samo eden lahko zmaga pršut.

KATJA DORNI

NATEČAJ MOJE JASLICE

Otroci se leto za letom bolj trudijo in to je res spodbudno.

Natečaj *Moje jaslice* spodbuja otroke in njihove starše, da si doma postavijo lepe jaslice. Te, čeprav skromne, imajo zelo velik pomen za nas kristjane. Mladinski krožek je v torek, 27. decembra, obiskal osnovnošolce in srednješolce, 6. januarja 2006 pa je nagradil zmagovalce natečaja. Letos je komisija ocenjevala najlepše tradicionalne jaslice. Nagrado sta prejela Jan in Lucija Lango; Petra Ciglič je prejela nagrado za najlepše ročno delo, ker so bile njene jaslice narejene iz barvane gline. Nagrado za najlepše drevesce pa sta prejela Luka in Lara Škorjanc. Mladinski krožek čestita tudi vsem ostalim, saj so bile vse jaslice res doživete.

KATJA DORNI

PREŠERNOVA PROSLAVA

V petek, 24. februarja, je v Sedejevem domu v Števerjanu potekala Prešernova proslava, ki jo je priredilo domače društvo F.B. Sedej.

Za glasbeno točko večera je poskrbela Vokalna skupina Vinika iz Brd: skupino sestavlja lepo število deklet, ki jih vodi prof. Franka Žgavec. Zapele so dve pesmi na besedilo Franceta Prešerna: *Strunam*, ki jo je uglasbil Davorin Jenko, in *Dekletom* Radovana Gobca. Sledilo je nekaj skladb predvsem primorskih avtorjev, kot sta Čopi in Kogoj, nastop pa so pevke zaključile s priredbama narodnih *Njen čena j'ti gna* ter *Luštna je v igred*. Publika je prepričljiv nastop nagradila s toplim aplavzom.

Prisotne je nato pozdravil predsednik društva F.B. Sedej Matej Pintar, ki se je spomnil osrednje Prešernove proslave v Gorici in Trstu z izvedbo kantate Soči, a je podčrtal kako je pomembno, da tudi v vseh slovenskih vaseh praznujemo dan kulture in to na sedežih naših društev, kjer se kulturno delovanje odvija čez vse leto. Predstavil je nato gosta večera, to je pesnika, časnikarja ter urednika Novega glasa Jurija Paljka. Osrednja točka večera je bila namreč predstavitev Paljkove najnovejše knjige z naslovom O kruhu in naših stvarih; knjiga vsebuje nekatere od glos, ki jih je avtor objavljial v Novem glasu, zbrala in uredila jih je Erika Jazbar, knjigo je izdal krožek Anton Gregorčič, s črno-belimi fotografijami pa opremil Viljem Cigoj. Avtorja ter publikacijo ja predstavil direktor Goriškega muzeja, etnolog Andrej Malnič. Povdaril je dejstvo, da je na Jurija Paljka gotovo odločilno vplivalo okolje v katerem je dorasel in študiral: to je Goriška, ki predstavlja stičišče treh kultur in jezikov in je zato nedvomno zaznamovana z odprtostjo do bližnjega, do sočloveka. Prav vse večje pomanjkanje stikov z ljudmi pa je podoba današnjega časa, ki ga v svojih glosah opisuje in včasih tudi kritizira avtor. V dobi globalizacije in velike moči medijev, ko ima vsak več telefonov in avtomobilov, včasih niti ne vemo, kaj se dogaja v sosednji hiši ali mogoče niti kako je našemu sosedu ime. Vse manj se oziramo na sočloveka, ne opažamo sveta, ki nas obdaja, zato pa je današnji človek tudi vedno bolj osamljen ter pozablja vrednote kot so jezik in kultura, družina, prijateljstvo. Te stvari, ki se zdijo lahko nepomembne, a so v resnici temelj našega vsakdana, opisuje Paljk v svoji knjigi in si želi, da bi ostale take tudi za naše potomce. Ob koncu prijetnega kulturnega večera so vsi nazdravili z briško kapljico in izmenjali še kakšno misel ali mnenje tudi z avtorjem knjige.

MARTINA VALENTINČIČ

PLES IN DOBRA VOLJA

Pred meseci, ko se je začela nova sezona Mladinskega krožka, so se člani spraševali kaj bi lahko organizirali v novi sezoni. Na dan je prišlo veliko idej. Tista pa, ki je imela največ odziva, je bila naslednja: organizirati Plesni tečaj. In res začel se je lov na učitelja oz. učiteljico (kar je bilo s strani fantov še bolj zaželeno). Tako se je 19. januarja v Sedejevem domu začel Plesni tečaj standardnih plesov. V vesele nam je bila prisotnost Monike, naše učiteljice, a še posebej nas je naučila prisotnost trinajstih parov. Monika nam je z veseljem posredovala svoje znanje in nas naučila polko, angleški in dunajski valček, tango in še par stvari, da bi se na plesišču res dobro znašli. Pari so se po osmih srečanjih po dve uri bolj ali manj naučili korake, zdaj pa je treba plesati, plesati in plesati, da ko bodo noge slišale muziko bodo kar same poskočile in se v krogu zavrtle.

Najlepša zahvala naj gre predvsem Moniki, ki nas je potrpežljivo prenašala in gospodu župniku, ki nam je dovolil uporabo dvorane, še posebej pa vsem prisotnim plesalcem, ki so pristopili k tej pobudi in se pri tem skupaj zabavali.

KATJA DORNI

ZIMA JE V ŠTEVERJAN PRINESLA PINGVINE

Pustni čas prinaša vsem ljudem veselje: po ulicah se sprehajajo levi, principi, mačke..., a tudi kurenti. Ti so namreč tipična slovenska maska.

Plesna skupina je na tedenskem srečanju odločila, da hoče kurente osebno spoznati. In res so se v nedeljo, 26. februarja, odpravili proti Ptuj. Tam se je namreč odvija pustna povorka kar dvestotih kurentov. Mislim, da so bili vsi prisotni očarani, a tudi malo prestrašeni od divjanja teh mask. Člani plesne skupine pa so bili na koncu dneva res zadovoljni, da so se udeležili izleta.

Pust na vasi pa je tradicija, ki se v Števerjanu ponavlja iz leta v leto. Kot običajno se je tudi letos porajalo vprašanje o temi pustnega voza. Pogledali smo se na okoli in ugotovili, da je zunaj še huda zima. »Ideja: oblekli bi se lahko v pingvine!« je nekdo predlagal na seji. Čudovita zamisel, smo si rekli. Tako smo se nekaj tednov prej zbrali pri Gianniju in začeli pripravljati voz, ki se je kar hitro spremenil v velik iglu. Na pustni torek, 28. februarja, nam je bilo vreme še kar naklonjeno. Posijalo je sonce, ki je grelo pingvine. Tako smo se zbrali na Placu in štartali. Mislili smo, da bo obisk po domovih trajal pozno v noč. Treba pa je priznati, da so tile kar hitro korakali naprej. Tako se je tura zaključila nekje ob 22. uri. Pingvini so nato neutrudno plesali v dvorani Sedejevega doma in se tako poslovili od pustnega časa veseli, čeprav malo utrujeni.

KATJA DORNI

ŽIVIO PUST 2006

V torek, 28. februarja 2006, smo se Elija in Fabijan Muzič, Liza Terčič, Gabrijel Lango, Martin Pipan, Luca Fiorelli, Daniel Hlede, Martina Maraž, Isabel Klanjšček, Antonio Agosto, Alice Mian in Stefania Beretta zbrali na *placu* v Števerjanu ob 9.30, da bi vsi skupaj praznovali pust. Ob 10. uri smo štartali in tako obiskali: BRITOF, SOVENCO, GABRSKI KONEC, ŠČEDNO, AŠČI, KRIŽIŠČE, BUKOVJE, VALERIŠČE, JAZBINE, UŠJE IN KLANEC. Lizina babica nam je ponudila dobre krofe in coca-colo. Na Jazbinah nas je srečal Martinin oče in nas peljal do Ivana Vogriča. Tudi tam so nam ponudili dobre krofe in topel čaj. Ko smo prišli v Klanec, smo se pri Terpinovih srečali z vozom velikih pustarjev. Z njimi smo se tudi mi malo pozabavali. Potem smo se vsi zbrali doma pri Fabijanu in Eliji, kjer smo se še malo pozabavali in si porazdelili nabrani

denar. Tudi tam smo se srečali s »ta velikimi«. Jaz in Fabijan sva se malo posmejala in pohecala z Evgenom. Bili smo oblečeni v hišno higieno-Iris, »ta veliki« pa so bili pingvini, ki so bili letos že pred časom na trgu in to ob 22.30. Mi pa smo ob desetih začeli komaj šteti denar, počistili smo še voz in se nato vsi trudni odpravili domov spat. Tako se je tudi letos zaključil pust!!!

GABRIJEL LANGO

GREGORČIČEV VEČER V LJUBLJANI

Letos poteka 100. obletnica smrti Simona Gregorčiča, Goriškega slavčka. V celotnem slovenskem prostoru potekajo bolj ali manj slavne in odmevne proslave. Simon Gregorčič je umrl v Gorici, pokopan pa je pri Svetem Lovrencu. Pogreba se je udeležilo veliko število ljudi, tako Slovencev kot Italijanov, kar dokazuje odprto in bogato pesnikovo osebnost. Na lastno željo so ga pokopali blizu njegovih staršev na koncu cerkve Sv. Lovrenca z glavo proti oltarju, na njegov grob pa gleda visoki vrh Krna. Še danes vsakdo izmed na rad poroma na Gregorčičev grob, mu prižge svečo in položi šopek rož.

Svetovni slovenski kongres je v svojih prostorih, v samem središču Ljubljane, priredil Gregorčičev večer v spomin na nepozabnega slovenskega pesnika, ki so ga oblikovali primorski Slovenci. Končno je tako tudi slovenska prestolnica zadihala, tudi če le za trenutek, s primorskimi pljuči. Profesor Tomaž Pavšič iz Idrije je na svojevrsten način orisal Goriškega slavčka v preroški moči njegove poezije, saj je slovensko državno samostojnost napovedal kot »vstajenja dan«, kot legendo, tako kot so že zdavnaj prej postali legenda, njegovi rojaki, »jogri tolminske pravice«, kot je puntarje imenoval pisatelj Pregelj in kot so pozneje postali legenda štirje bazoviški mučeniki, pa Lojze Bratuž ter junak Vojko... Ob koncu se je Marjan Terpin, predsednik SSK za Italijo, spomnil Ivana Brezavščka, trinajstletnega študenta, ki so ga leta 1931 tako pretepli v goriških zaporih, da je podlegel bolečinam in umrl. Pokopan je na pokopališču v Gornjem Cerovem, na slovenski strani Goriških Brd.

Večer so popestrili pevci okteta Simon Gregorčič iz Kobarida, ki so zapeli nekaj pesnikovih ponarodelih pesmi. Martina Valentinčič iz Števerjana je občuteno recitala vrsto izbranih poezij. Gregorčičeve pesmi so bile predvsem domovinske (Soči), ljubezenske, izpovedne in pripovedne.

Svetovni slovenski kongres se je tako dostojno oddolžil ljubljenu primorskemu pesniku, Goriškemu slavčku.

OTROŠKI IN MLADINSKI ZBOR

V zadnjih treh mesecih sta mladinski in otroški pevski zbor redno vadila vsako nedeljo po sv. maši in se naučila mnogo novih pesmi. Poleg tega je mladinski zbor, 11. marca 2006, nastopil v domu na Bukovju, za praznik žena. Mali pevci so v zborovskih majicah veselo zapeli pet pesmi: Svet postal bi lep Naceta Duha, Venkaverhova Pustite nam ta svet, Pesem primorske mladine Zorka Hreja, Dan na dan A. Ostrogrskega in Schmitejevo Ko se smeješ.

Oba zbora sta predvsem v zadnjih tednih uložila veliko truda pri pevskih vajah, da bi 1. aprila 2006 uspešno nastopila na reviji Zlata grla in lepo zapela pesem Naceta Duha Svet postal bi lep ter Dobre volje smo mi Lenčke Kuper.

MARTINA MARAŽ

PESTRO DELOVANJE MEŠANEGA ZBORA

V mesecu februarju in marcu je bilo delovanje mešanega pevskega zbora precej aktivno, saj so imeli pevci v dobrem mesecu kar tri važne nastope; zadnji pa jih še čaka 31. marca na Sedejevi proslavi v domači dvorani. Pred nami pa je tudi Velika Noč, tako da prepevanja na pevskih vajah ne bo manjkalo.

V nedeljo, 19. februarja, se je zbor v zgodnjih jutranjih urah odpravil na enodnevni izlet v Milan. V popoldanskih urah je pel pri slovenski maši v karmeličanski cerkvi Rešnjega telesa; božjo daritev sta darovala štandrežki župnik Karel Bolčina in ljubljanski nadškof in metropolit Alojz Uran. Dirigentu Mirku Ferlanu, ki je zbor vodil pri bogoslužju, je priskočil na pomoč dobrdovski organist Dario Bertinazzi, kateremu se iz srca zahvaljujemo. Po obredu je sledil krajši sproščeni kulturni program, kjer nam je tamkajšnja slovenska skupnost predstavila komaj ustanovljeno društvo Slovenci v Milanu. Čeprav nam vreme ni bilo naklonjeno, smo si v Milanu ogledali tudi mogočno stolnico in znano operno hišo »La Scala« ter se sprehodili malo po centru. Potrebno je še povedati, da sta pri izpeljavi izleta sodelovala Združenje cerkvenih pevskih zborov iz Gorice in Zveza slovenske katoliške prosvete prav tako iz Gorice.

5. marca se je zbor odzval na povabilo mešanega zbora Silvulae Cantores iz Trsta, ki ga vodi Giuseppe Botta. Naš zbor je oblikoval polovico koncerta, na koncu pa skupno s tržaškimi pevci zapel znano *Mnogaja ljeta*. Števerjanci so se publiki predstavili s šestimi skladbami: F.B. Mendelssohn *Abschied von Walde*, Š. Mokranjac *Tebe Poem*, P.I.Čajkovskij *Otče Naš*, P. Quaggiato *Sneg*, P. Merù *Gre alba še čez Bužico* in A. Kumar *Kantaj Nineta*. Te zadnje tri pesmi so pevci izvedli tudi na vsakoletni reviji »Primorska Poje 2006«, ki se je tokrat odvijala 19. marca v Piranu.

MARTINA HLEDE

OBČINSKE VESTI

Občinska uprava je odobrila proračun za leto 2006. Kljub nenehnemu državnemu klestenju finančnih sredstev občinskim upravam nasploh, je števerjanska uprava ocenila, da za tekoče leto 2006 obdrži nespremenjen davčni pritisk na davkoplačevalce in zaradi tega potrjuje, kar je bilo v veljavi prejšnje leto: ostajajo torej nespremenjeni davčni količniki davka za zasedanje javnih prostorov in površin, občinski davek na reklamo in javno plakatanje, občinski davek na nepremičnine, davek na odnašanje in uničevanje trdih urbanih odpadkov ter dodatni občinski davek IRPEF se tudi v prihodnje ne bo uveljavljal.

Zelo važno je dejstvo, da smo po dobrem desetletju, končno doživeli demografski preobrat v letu 2005: rojstev je bilo namreč 11 in smrti le 9. To je nedvomno zelo spodbudno za nadaljnjo rast prebivalstva in ne samo.

Občinska uprava stalno sledi problemom, ki se predvsem zaradi morfologije občinskih tal, pojavljajo na vaškem ozemlju: poverila je načrtovalca, inž. Igorja Petejana, za izvedbo študije potrebnih utrjevalnih del na zgradbi osnovne šole v Dragah.

Cenjene občane obveščamo, da se bo nabiranje in odnašanje železnih kosovnih odpadkov vršilo v sredo, 3. maja 2006 (vsako prvo sredo torej, vsaka dva meseca). Nabiranje poteka vedno v krajih, kjer so nameščeni zabojniki stekla, to pomeni zraven županstva, v Ščednem, na Bukovju in na Jazbinah. Uporabniki te službe morajo dostaviti železne kosovne predmete isti dan pred 8. uro zjutraj.

OSNOVNOŠOLCI PIŠEJO:

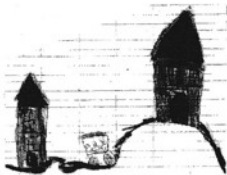
Marca sem bila na Kubi. Morje je bilo zelo toplo in čisto. Veliko sem plavala in postala črna kot zamorka.

SOFIA CASTELLO, 1. razred

O VEVERICI

Veverica spretno pleza navzgor in navzdol po skorji debila. Skače z veje na vejo in na druga drevesa. Uhlji imajo čopke in košat rep ji pomaga pri skakanju. In ostri krempeljčki se ji zapičijo v drevesno lubje.

MIHA KOVIC, 1. razred

Danes sneži. Je vse belo. V šoli je manj otrok, ker je cesta poledenela. Silvan ne vozi.

NIKOLAJ HLEDE, 1. razred

MAVRICA

Ko sonce in dež se srečata, pisana mavrica pojavi se. Rdeča, modra in rumena je, na nebu lepo smeje se.

DIANA KOMJANC, 2. razred

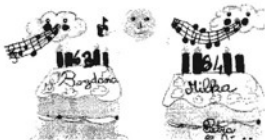
JAZ SEM...

Jaz sem Klara, ti pa ne,
jaz znam brati, ti pa ne,
pridna v šoli sem zelo!
Jaz lepe majice imam,
pisane, barvane, rdeče, rumene,
jaz znam risati lepo, ti pa ne!
KLARA TERČIČ, 2. razred

JAZ SEM...

Jaz sem Luca, ti pa ne,
jaz sem močan, ti pa ne,
jaz sem fantek, ti pa ne,
jaz imam sestro, ti pa ne,
jaz imam modre hlače, ti pa ne,
jaz imam zelo dobre ideje, ti pa ne,
a vseeno te rad imam,
saj vsega jaz ne znam
in rad prijatelja imam.
LUCA SKORJANC, 2. razred

DRAGA BABICA

Želim ti veliko zdravja v teh dneh
polnih lepega in gorkega sonca.

Želim ti en bleščoč in svetleči
rojstni dan.

Poljubček, pozdravček po zraku
leti, ustavi se tam, kjer babica živi.

PETRA CIGLIČ, 2. razred

VABILO

Dragi sošolec!

Jutri bo moj rojstni dan. Pridi k meni domov ob 16.00, s seboj prinesi veselje, dobro voljo in prazen želodček.

Pričakujem te!

JAN LANGO, 2. razred

POMLAD

Zima odhaja in z njo mraz. Bliža se pomlad, ki je lepa in živa. Komaj čakam, da nas bo obiskala. Tedaj bom vsak dan na dvorišču in se bom žogala s Petrom, Lizo in Danielom. Skupaj bomo odšli tudi na krajše sprehode v gozd. Radi se tudi lovimo in skrivamo.

SARA SOBAN, 2. razred

PUST

Letos sem se oblekel v volka. Ostali fantje so bili takole oblečeni: Alex je bil okostnjak, Alexander, Matija in Marco so bili vojaki, Luca je bil Spiderman – človek pajek, prav tako tudi Guglielmo, Jernej je bil hudič, Matej je bil Turek, Enrico policaj, Jan Eskimec, Miha je bil Zorro, Nikolaj pa dimnikar.

JULIAN DE CARO, 2. razred

ZAJČEK NAJDENČEK

Bil sem v gozdu. Našel sem majhnega divjega zajčka. Prinesel sem ga domov. Z veseljem je hrustal korenje. Kje je zajček? Ja, pobegnil je!

GUGLIELMO FRATI, 2. razred

ZASNEŽENI ŠTEVERJAN

18. januarja je bil Števerjan zasnežen. Ko smo se peljali proti šoli, je bilo skoraj vse ledeno. Bilo je toliko snega, da se nismo mogli premakniti s ceste. Tedaj nam je priskočil na pomoč bližnji traktor in nas izvelkel iz zagate. Za tem je šlo kot po maslu, čeprav je bil sneg, in mama me je pripeljala prav do šole. Tedaj sem upal, da se bo mama vrnila tudi srečno domov.

ALEXANDER FRANDOLIC, 2. razred

KODELJICA V VESOLJU

Kodeljica: dozorelo regratovo socvetje.

Nekega dne se je veter poigralval in plesal visoko nad oblaki. V svoj divji ples je potegnil tudi največjo kodeljico. Znašla se je sredi vesolja, vsa prestrašena in premražena. Tam je ostala cela tisočletja. Žal ji je bilo, da se ni zapičila v zemljo, kjer bi iz nje lahko zrastel nov regrat.

LUCIJA LANGO, 3. razred

OPIS PRAVLJIČNEGA BITJA

Opisal bom medveda Jako. Ta je glavni junak raznih pravljic za otroke.

Medo Jaka je majhen medvedek. Ima okroglo glavo in rjav obraz. Ima črne oči in črn-okrogel nos. Ima kratke noge in roke. Ima zeleno majico in rdeče hlače. Okoli vratu nosi rdeč šal. Na glavi ima bel klobuk.

ALEX FORMENTINI, 3. razred

PRIKAZ PRIPOVEDI V SLIKAH

Nekoč je živel vdova s sinom Petrom Klepcem v revni bajtici. Imeli so samo eno kozo. Mati je delala na njivah, Peter Klepec pa je pasel kozo. Bil je šibek in droban deček.

Mati je rekla sinu, da si mora sam prislужiti kruh. S culo v rokah je odšel k sosedu pasti ovce. Zanj so se začeli hudi časi. Čreda je bila velika, ostali pastirji pa so bili zelo nesramni.

Nekega dne se mu je izgubila čreda. Med iskanjem je na zeleni jasi zagledal lepo deklico. Spala je pod žgočim soncem. Peter ji je naredil zavetje za glavo z vejami. Ko se je prebudila, mu je v zameno rekla, da mu izpolni eno željo. Peter je rekel, da bi rad postal močan, da bi premagal vse pastirje, ki mu nagajajo.

Peter je izpil nekaj vode in takoj začutil v sebi veliko moč. Zahvalil se je vili, poiskal svojo čredo in spodil vse pastirje. Vrnil se je k materi, uredil njivo, vsejala sta pšenico... ni jima več primanjlo kruha. Peter pa je svojo moč uporabil tudi za pomoč tistim, ki so bili v stiski.

SARA TERPIN, 3. razred

ANICA IN ZAJČEK

Nekoč je živel Anica, ki je hotela imeti zajca. Mama sprva ni želela imeti živali, ker je veliko dela. Anica je obljubila, da bo ona pazila nanj in tako sta šli kupiti zajca. V trgovini so bili hrčki, papagajčki in en zajec. Domov se je vrnila z malim zajčkom Puhijem. Anica je imela enega prijatelja, po imenu Jakob. Jakob je bil pameten in je živel v isti ulici. Imel je očeta, a njegova mama je žal umrla. Po dveh tednih je mali Puhi hudo zbolel. Poklicali so veterinarja. Anica je rekla, da če bo Puhi preživel, bo pridna, bo ubogljiva, bo poslušala učiteljico in bo pridna z ljudmi. Anica je jokala tudi v šoli. Učiteljica jo je potolažila. Toda, ko se je Anica vrnila domov, je našla Puhija mrtvega. Sprva ji je bilo zares, zares hudo, toda čas zaceli vse rane.

TAMARA FIORELLI, 3. razred

ŠPANSKA PRINCESA

8. marca 2006 smo si ogledali gledališko predstavo. Igrali so zelo lepo.

Gledališka igra mi je bila všeč, ker je bila zelo smešna. Najbolj simpatičen je bil sluga, ki je princesi vedno ponavljal: «O ne, ne, ne, ne, ne, ne, ne!» Scenografija je bila dobro izdelana. V ozadju je viselo platno, na katerem je bila prikazana pokrajina: grad, gozd in vzvalovano morje, kjer je luna zašla v valove. Zelo lepi so bili tudi kostumi. Najbolj pa mi je bil priljubljen kralj, ker je imel visoko zlato krono in lepe obleke.

MATEJ HLEDE, 3. razred

DVOJNA RAZBOJNIKA

Nekoč sta v južni Ameriki živel dva razbojnika, ki sta se imenovala Anže in Janko. Zbežala sta iz zapora. Med begom sta ukradla avto predsednika Amerike. Zbežala sta proti New Yorku. Tam sta oropala banko in si kupila FERRARI. Dvojna razbojnika sta šla proti Alaski. Tam sta z denarjem kupila en avto TOYOTA, s katerim sta brez težav vozila po snegu in brez težav dospela do letališča. Tam sta ubila enega izmed pilotov. Preoblekla sta se, zapustila avto in šla na letalo, s katerim sta poletela proti Evropi v Pariz. Tam sta se skrivala nekaj časa. Toda opazili so ju policaji in ju začeli obstreljevati. Zbežala sta po zadnjih vratih. Po tisti cesti je šel mimo en motociklist. Anže in Janko sta ga ustavila in pobrala motor BMW in zopet zbežala. Po enem dnevu potovanja sta se ustavila v Gorici. Popoldne sta krenila proti Rimu. Tu sta ponovno hotela oropati banko. Za uresničitev tega sta potrebovala tajni kodeks, ki je bil: «Rusa riba ima rusu ret.» Dvojna razbojnika sta bila dobro pripravljena in vedela sta zanj. Pokradla sta vse, kar je bilo, in zbežala. Vrnila sta se v Gorico. Tu sta si kupila en SUZUKI in se z njim odpeljala do Ronk. Z letalom sta odpotovala v Indijo. Tam sta si nakupila hrano in šla z motornim čolnom proti Avstraliji. Od tu sta se s podmornico odpeljala proti južni Ameriki. Tam so ju čakali policaji. Ko sta se izkrcala, so ju ulovili in zaprli ponovno v zapor.

MATIJA CORSI, 4. razred

BASEN O LENIH MRAVLJAH

Flik, Flok, Flak so bile tri poredne mravljice, ker so bile lene. Nekega petka so se šle potepat po gozdu, čeprav bi morale pobirati hrano za zimo z drugimi mravljicami. Pod nekim drevesom so videle žuželke, ki so igrale košarko. Pridružile so se jim, a nenadoma se je začela zemlja tresti. Velik mačkon je lovil poljsko miško. Žuželke so se razbežale, Flik, Flok in Flak so se skrile pod korenino visokega drevesa. Nato so zagledale veliko lužo, ki je bila za mravljice jezero. Skočile so na list, ki je postal njihov čoln, in priplule so do sredine luže. Nenadoma je začelo grmeti in deževati. Rešile so se za las: na vodi so zagledale palico, ki so uporabile kot veslo, da so priplule na kopno. Bile so vse mokre, premražene in lačne. Spomnile so se, da niso ves dan ničesar jedle. Iskale so hrano, a niso ničesar našle. »Doma v shrambi pa je bilo toliko dobrot«, so pomislile same pri sebi. Takoj so stekle domov in tako uresničile, da jim vsakdanje trdno delo omogoči, da imajo venomer polne trebuščke.

Morala basni: Če ni dela, ni jela.

JERNEJ TERPIN, 4. razred

MOJE PUSTNO RAJANJE

V petek, 24. februarja, smo pustovali na šoli. Prve štiri ure smo imeli reden pouk, zadnje dve uri pa smo pustovali v telovadnici. Oblekla sem se v Indijanko. Moja obleka je rjave barve, s cofki, našite ima indijanske okraske različnih barv in na glavi sem nosila indijansko pero. Tudi ostali otroci so prišli v šolo oblečeni, našemljeni v različne maske. Med pustovanjem smo se veliko igrali, prva igra je bila igra stolic, zmagal jo je Matej. Med eno in drugo igro smo se posladkali s pustnimi dobrotami. Naslednja igra je bila igra plesa; razdeljeni smo bili v tri skupine. Zmagal je tisti, ki je najlepše plesal. Ob koncu smo se še malček posladkali in odšli domov nasmejani. Zabavala sem se, ker sem bila v družbi. Upam, da so bili tudi drugi veseli kakor jaz.

ANA TERČIČ, 4. razred

BASEN O KOKOŠI

Nekoč je v eni vasi živel kmet. V mestu je kupil kokoš. Ko se je vrnil iz mesta, je družini pokazal svoj nakup. Kokoš je bila velika in debela. Vsak dan je znesla veliko jajc in zaradi tega so se je zelo veselili.

Za tem je kmet kupil še eno kokoš in jo imenoval Leda. Kmet ni imel tako rad te nove kokoši in je ni hranil on sam. To je prepustil sinu. Ona je bila zaradi tega zelo jezna in se je čutila ponižano in manj vredno. Hotela se je maščevati. Pomislila je, da ima dve možnosti: lahko bi prenehala valiti jajca ali pa bi lahko prestrašila ostale kokoške tako, da bi te zbežale. Premišljevala je dan in noč in se domislila tretje rešitve. Vsak dan je s svojim kljunom zbadala kmeta. To se je ponavljalo deset dni. Tedaj pa se je kmet zavedal napake. Vsako jutro je hranil sam Ledo in tako je v kurniku ponovno zavladal mir.

MARCO MAREGA, 5. razred

V STRAŠNEM GOZDU

Nekoč se je neki mož odločil, da bo živel v enem starem gozdu v zelo oddaljenem kraju. Zgradil si je majhno in lepo hišico. Toda v tem gozdu je živel tudi ena močna in strašna žival. Pripovedovali so, da je ta zmožna pojesti celega slona v enem samem dnevu. Samo misel na to pošast je vse ustrašovala. Zaradi tega nihče ni hotel živeti v tem gozdu. Vsi so bežali pred njo.

Nekega dne je ta mož, po imenu Ferdinand, zaslišal en čuden in močan zvok, medtem ko je zvečer nabiral drva. Hodil je s svetilko. Ob sebi je imel vedno veliko sulic za morebitno obrambo. Tudi strašna žival je imela svoje čudno angleško ime, in sicer: MAD LOBSTER.

In zares, zgodilo se je to, česar so se vsi bali. Srečal je to pošast. Začel je teči in se istočasno pripravil za met sulic. Tedaj se je žival ustrašila in se skrila. Dohitel je dom, se zatekel v hišo, toda Mad Lobster je to uničil. Ferdinand se je odločil, da ubije pošast. S svojo sulico, ki je bila zelo ostrá, je zadel Mada direktno v srce. Žival je pri priči izdihnila. Ferdinand je postal slaven in zelo

močan. Dobro je živel. Prodajal je lutke, ki jih je sam izdeloval. Z zasluženim denarjem je vedno pomagal tudi revnim in starejšim ljudem.

ENRICO MAREGA, 5. razred

SANJSKE PREGLAVICE

Števerjanski osnovnošolci so v tem šolskem letu, čež zimo, obiskovali gledališko delavnico, ki jo je v šolskih urah vodila prava izvedenka na tem področju, in sicer Vesna Tomsič. Otroci so se preizkusili v gledališki preobleki in konec koncev so se na odru tudi mojstrsko izkazali. Z njimi vred pa tudi učno osebje: Sabina Grahek, Barbara Persič in Nadia Beuciar. Izvirni tekst z naslovom Sanjske preglavice, so uprizorili v petek, 10. marca, zvečer, ob praznovanju Dneva slovenske kulture v Sedejevem domu. Predstavitve so ponovili v soboto, 18. marca, zjutraj, za vrstnike iz osnovne šole Oton Župančič iz Gorice. Pridni!!!

SNEG, SNEG IN ŠE VEDNO SNEG

Letošnja zima je bila mrzla, surova, večkrat so temperature segale pod ledišče. Tudi snega je bilo kar precej. Snežilo je kar trikrat: prvič je sneg naletaval takoj v sredini meseca novembra, 28. in 29. decembra ga je padlo veliko, tako, da je bila naša vasica v lepi, beli snežni preobleki kar teden dni. Števerjanska mladina je ob priliki pripravila lepega sneženega moža med Borovci, ki vam ga predstavljamo na levi strani. Proti koncu prve polovice meseca januarja so nas kristalne snežinke ponovno presenetile in v poznem popoldnevu in večeru je padlo dobrih 5 cm snega.

ZAMENJAVA PREDSEDNIKA MK

Na seji Mladinskega krožka dne 31. januarja 2006 je prišlo do zamenjave predsednika Mladinskega krožka F.B. Sedej. Enostavno je prišlo do potrebne pomladitve kadra: Aljošo Dorni, ki je to nalogo opravljal kakih deset let, je zamenjal Tadej Lango, desna roka pa mu bo Mitja Škorjanc, ki bo opravljal tajniško funkcijo.

Predsedniku, ki to mesto zapušča gre pristrčna zahvala za vse opravljeno delo, novemu pa spodbuda na krepko delo in pa seveda vse najlepše želje. Celotni skupini gre poziv k čimvečji pozornosti potrebam vaše mladine v spoštovanju vrednot in tradicije.

KAKO JE BILO ŽIVETI TAKRAT?

Intervju z gospodo Albino Zoro Medvešček

Gospa Zora je zelo zgovorna briška ženica z izjemno dobrim spominom, saj zlahka ne pozabi datum. Gospa Zora uživa danes zasluženi pokoj in skrbi in neguje lasten dom, kjer živi s starejšim sinom Paolom. Kar radevolje je privolila prošnji za krajši pogovor.

Katerega leta ste se rodili?

»Rodila sem se 4. novembra 1922 v Gornjem Cerovem mami Jožefi Gravnar, doma iz Ščednega in očetu Francu Medveščku. Oče se je dvakrat poročil: s prvo ženo Tino Humar, doma je bila s Cerovega, se je rodilo sedem otrok, in sicer Avgusta, ki smo ji pravili Gušta, Francka, Karolina, Ivan, Rafael, Jožef (Pepe) in Adele (Delca); v drugem zakonu pa se je rodilo kar devet otrok: Alojz (Lojze), Leopolda (Polda), Zofka, Valerija, Felička, Brigita in jaz, Helena ter Franc. Jaz in Brigita sva bili dvojčici, a je sestra umrla pri rojstvu.«

Ali bi radi še kaj dodali?

»Samo nekaj v obujanje polpretekle zgodovine. Od vedno je moja družina živela na severni strani Dolgega Brega na Jazbinah; takrat je tisti del Jazbin spadal pod Gornje Cerovo; zahodni del Jazbin pa je pripadal Dolnjemu Cerovu.«

Rodili ste se v kmečki družini...

»Doma smo bili kmetje. Imeli smo kar veliko kmetijo: vinograde in nasade raznega sadja, predvsem jabolk. Redili smo vola, kravo in po dva prašiča. Veliko je bilo potrebnega ročnega dela in tako smo včasih vprašali za pomoč tudi kakega pridnega mladeniča. Sicer sem večkrat hodila na žrnado k sosedovim kmetom, in sicer za dve liri na dan.«

Številna družina torej. Kateri je bil vaš običajni obrok?

»Polenta in mleko nista zmanjkala. Večkrat smo jedli pogačo z domačimi ocvirki, župo požgano. Redič smo zabelili z maslom, saj je bilo olivnega olja zelo malo. ¼ litra olja je zadostovalo potrebam družine dalj časa. V glavnem smo jedli surovo zelenjavo. V šolo sem si za malico nesla majhen, v oglju pečen krompir ali dva pečena kostanja ali pa kaj drugega.«

Vaša otroška leta so bila zapečateni ne samo zaradi časa, v katerem ste se rodili...

»Ko sem bila stara komaj štiri leta sem padla pod kmečki voz in sem utrpela hude poškodbe in posledice, ki jih nosim še danes.«

Osnovno šolo ste obiskovali v Gornjem Cerovem in predvidevam, da vam je od vseh predmetov najbolj ležalo pri srcu računovodstvo.

»Otroci nismo posvečali veliko časa učenju, saj je bilo treba dati svoj doprinos pri vzdrževanju družine. Dela ni primanjkovalo. V šolo smo hodili bosi, po slabih, kamenih cestah, ob vsakem vremenu. V trgovini v Krminu je pozimi oče kupil več visokih, lesenih cokol in jih razdelil nam otrokom.«

Se spomnite kakega posebnega dogodka, ki vam je izrazito ostal v spominu?

»Pouk se je strogo odvijal v italijanskem jeziku in otroci smo komaj čakali na odmor, da smo prosto zdirjali na dvorišče in se med sabo pogovarjali v materinem jeziku. Učiteljica Teresa Cipriani, doma iz Sicilije, ki je bila zelo stroga, nas je nekega dne poslušala in se zaradi tega hudo razjezila. V otroški nedolžnosti sem ji odgovorila, da se pač med sabo, na odprtem, lahko

pogovarjamo v slovenščini. Za kazen smo vsi otroci položili dlani na šolske klopi in nas je tako močno udarila s palico po prstih, da smo od bolečin videli zvezde.«

Kaj pa po končani šoli?

»Ostala sem doma in pomagala staršem na kmetiji. Oče je v letih izgubil vid in dela na poljih je bilo na pretek. Vsi bratje in sestre so iz različnih vzrokov odšli od doma po svetu. Tako je svoj čas zahtevala košnja krme za živino, žetev pšenice, koruze, pobiranje sadja, delo v štali in hlevu, itd. Sama sem nakladala gnoj in ga trosila po njivah in vinogradih. Koruzo smo nosili k mlinarju v Moš: malo moke smo prodali, malo smo obdržali za lastne potrebe. Vino smo prodajali Školarisu v Šlovrenc po 40 čentežmov liter, v gostilni se je liter vina prodajalo po 2 liri, kilogram kruha je v trgovini prav tako stal 2 liri.«

Najhujši trenutek vašega življenja?

»Meseca julija 1945 sem ob šestih zjutraj šla za hip v štalo, kjer je krava čudno mukala. Kar naenkrat je vdrla skupina ljudi, med njimi so bili policaji goriške in tržaške kvesture, tudi terenci in še drugi. Zelo sem se jih ustrašila. Zgrabili so me in me dali na tovornjak, kjer sem srečala tudi druge Števerjance in svojo sestro Karolino. Mama je izredno jokala češ, da me ne bo nikoli več videla. Odpeljali so nas na občino v Kojsko, kjer smo bili do dveh ur popoldne. Tovornjak je zatem odpeljal v smeri proti Trstu, kjer so nas zaslíševali, tudi topli. Jaz nisem vedela ničesar in po pravici povedano me ni niti zanimalo vedeti. Tako sem bila zaprta v tržaškem zaporu Coroneo skoraj dva meseca. V eni majhni sobi smo bili v tridesetih. Vsakih štiriindvajset ur smo dobili malo juhe, en pesov list, štiri zrne riža in mali kuhan krompir. Prenočevali smo na golem cementu, dali so nam le malo slame. Ko so nas izpustili, bližal se je namreč razpad Italije, smo dobesedno tavale po neznanim obmorskem mestu, dokler nismo srečale duhovnika, ki je bil sošolec takratnega števerjanskega župnika Cirila Sedeja. Peljal nas je v Zavod sv. Družine, kjer smo malo pojedli in prespali. Naslednje jutro nam je izročil vozovnice in tako smo se z vlakom pripeljale domov.«

Kateri pa najlepši?

»Brez dvoma: mladost. Kolo se kar naprej neprestano vrti, danes smo mi stari, jutri boste vi, saj čas kar hitro beži. Zame pa je zelo važno dejstvo, da dejanja kot taka gredo hitro mimo nas, spomini pa ostanejo vedno živi.«

Katerega leta ste se poročili?

»15. januarja 1949 sem se poročila z Antonom Jakinom, ki je živel v baraki pod Dvorom. Ta kraj se še danes imenuje Stanovišče. Pri Prlogarjevih smo živeli celih enaindvajset let, dokler se nismo leta 1971 preselili v novo hišo na Bukovje, kjer živim še danes.«

Ali se spomnite trenutka, ko ste spoznali mladeniča, ki je z vami delil vse svoje življenje?

»Spoznala sva se na plesu v Dolnjem Cerovem. Bil je kmet, a mu je šlo vse delo od rok. Bil je delavec v pravem pomenu besede, vse se mu je pripravilo, sprejel je katerokoli delo. V zakonu so se nama rodili trije sinovi: Paolo, Mario in Dario.«

Katero je vaše veselje, ki vas spremlja celo življenje?

»Moje življenje je bilo vedno vezano s kmetijo. Rodila sem se v kmečki družini in tudi ko sem se oženila, sem nadaljevala s kmetijstvom. Domače proizvode, sadje in zelenjavo sem v košarah nosila na tržnico v Gorico. Sezonske češnje, češpe in jabolka je neki odkupovalec, Škopin, hodil iskat kar na dom.«

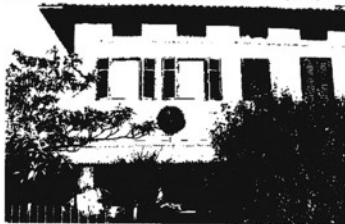
In še običajno zadnje vprašanje pogovora: vaš nasvet mladim?

»Mladi danes nimate potrpljenja, vztrajnosti, saj je opaziti vse več ločitev, sovraštva in nespoštovanja, predvsem do starejših.«

MARJAN DRUFOVKA

DOMAČA VAS, BISER NAŠ

Radoslav Klanjšček se je rodil 10. februarja 1925 v Števerjanu mami Jožefi (Pepci) Terčič in očetu Jožefu (Pepetu) Klanjščku. Radoslav se je rodil četrti po vrsti, pred njim so privekali na svet Vilma, Florijana (Frida) in Milo. Kot sedemnajstletni fant je stopil v jugoslovansko vojsko, v letih si je pridobil čine in vojski ostal zvest do konca življenja. Umrl je 12. oktobra 1984 na Veliki gori pri Ribnici. Od vedno si je želel vrniti v svojo rojstno vas Števerjan, a žal mu to ni uspelo.

Na pročelju rojstne hiše na Križišču stoji plošča, kjer piše:

V spomin

generalu Radoslavu Klanjščku-Jakcu

sovaščanu, borcu proti nacifašizmu in
poveljniku Gradnikove brigade

Števerjan 1925 – Velika gora 1984

april 1996

soborci

Pri opravljanju vojaške dolžnosti dne 12. oktobra 1984 se je generalpodpolkovnik JLA, vojni komandant III SNOUB (Slovenska narodnoosvobodilna udarna brigada) »Ivan Gradnik«, načelnik Uprave oklepno-mehaniziranih enot v GŠ JLA, poveljnik TO Slovenije, Radoslav Klanjšček, smrtno ponesrečil na ribniškem pobočju. Z njim sta izgubila življenje tudi polkovnik Ivan Rom in pilot poročnik Gordan Pekić. Ponesrečili so se s helikopterjem na trasi Trebnje-Postojna. Zaradi slabih vremenskih pogojev, megla je bila zelo gosta, so trčili v skalo. Zadnji radijski klic se je glasil takole:

»Smo udarili v meglo. Jo bomo obkolili...«

Rado je, nesrečo sluteč, nekaj sekund pred sodnim trenutkom, sedel je ob pilotu, skočil iz helikopterja. Ostala dva sta bila pri priči mrtva. Rado se je težko ranil, bil je pri življenju še osem dni, podlegel pa je zaradi hudega mraza. Našli so ga 4. novembra, dobrih dvesto metrov proti dolini pri nekem drevesu, kamor mu družina vsako leto polaga cvetje. Če se danes spustimo še kakih par sto metrov navzdol, lahko vidimo na skali ploščo, ki nas živo opominja na ta dogodek; glej fotografijo spodaj desno, fotografija levo pa prikazuje portret Radoslava Klanjščka.

Pogreb je bil 8. novembra 1984 v Ljubljani. Radoslav, domači so mu pravili kar Rado Terčičev, je zapustil ženo Marijo Tomsič ter sina Marjana in hčerko Sonjo.

MARJAN DRUFOVKA

ZGODOVINSKO DEJSTVO

Pred par meseci je na Koroškem nastal vik in krik nad dejstvom, da bo Slovenija postavila na kovanec dveh evrocentov knežji kamen. Koroška deželna vlada je delala na vse načine, da bi to preprečila, a hvala Bogu ji to ni uspelo. Mogoče vsi ne poznamo zgodovine knežjega kamna in kaj ta pomeni za nas Slovence. Spodaj navajamo članek, ki ga je objavil slovenski tednik za Koroško, Novice, v petek, 4. novembra 2005.

»Ustoličevanje na knežjem kamnu je bilo v uradnem jeziku Karantanije. Uradni jezik pa je bil slovenski. To je zgodovinsko dejstvo, ki mu v aktualni diskusiji pripisujejo žal le obrobno pozornost.

Knežji kamen kot simbol politične oblasti (do 1414) in vojvodski stol kot simbol sodne oblasti (do 1651) sta bila v rabi pri ustoličevanju karantanskih vojvod in potem pri poklonitvah deželnih stanov novemu vladarju. Zadnja poklonitev je bila še vedno v slovenščini leta 1728 v Deželni hiši v Celovcu.

Vojvodski stol na Gosposvetem polju, ob njem raste lipa, drevo življenja Slovencev. Tu so se vršila zborovanja Karantancev, podeljevanje fevdov in sodbe poleg knežjega kamna je vojvodski stol edinstveni primer slovenskega prava in državnosti.

Prvotno ustoličevanje je do leta 1414 potekalo na Krmskem gradu (zadnji, ki je to storil na tradicionalni način je bil Ernest Železni leta 1414), kjer je bil na prostem knežji kamen. Tu je novi vojvoda sprejel oblast iz rok kmeta, ki je predstavljal ljudstvo. Po končanem obredu je vojvoda s spremstvom odšel prek širokega polja do stolnice pri Gospe Sveti. Tu je bila potem slovesna maša, med katero je škof ali visok prelat novega vladarja blagoslovil. To je pomenilo njegovo priznanje od cerkvene strani. Sledil je potem slovesen obred. Po obredu so se vsi odpravili še na polje, kjer je še danes vojvodski stol. Na njem sedeč je vojvoda podeljeval fevde. Na drugi strani pa je sedel palatin, predstavnik kralja v deželi. Ta je nekatere fevde, ki jih je vojvoda zavrnil, znova potrdil – zato da bi se spor ne zavlčeval. Ko je vojvoda sedel na stolu, ga je smel slovenski mož tudi obtožiti, češ da ni dobil pravice. Obtožiti pa ga je mogel le v slovenskem jeziku, to je, v uradnem jeziku karantanske države. Obred ustoličevanja na knežjem kamnu je od leta 1440 zamenjalo poklanjanje pri vojvodskem stolu, od leta 1660 dalje v Deželni hiši v Celovcu. Cesarica Marija Terezija ga leta 1740, ko je prevzela vlado, ni več upoštevala, ker so bile vse deželne pravice, vezane na ta obred, zajete in zagotovljene v zakonu Pragmatična sankcija.

Knežji kamen po mnenju slovenskih zgodovinarjev simbolično predstavlja starodavno slovensko identiteto, predvsem pa državnost in hkrati z njo tudi samobitnost ter izvorno politično kulturo. Knežji kamen predstavlja središče slovenskega demokratičnega obreda, ki je v svetovnem merilu brez primere. Na osnovi slovenskega ustoličevanja, se je utrdila in razvila pogodbeni teorija o prenosu pravice vladanja iz ljudstva na vladarja. In več kot tisoč let kasneje je tudi na osnovi poznavanja karantanskega ustoličevanja nastala ameriška ustava, ki jo ves svet ima za izredno napredno in demokratično glede na takratne čase.

Knežji kamen je po svojem izvoru glavič rimskega stebra iz ruševin noriškega mesta Virunum, ki je bil nekaj kilometrov naprej od karantanskega središča, Krmskega gradu. Ostanke oz. izkopanine Virunuma so zelo slabo označene, vendar jih je mogoče videti na levi strani glavne ceste, ki vodi od Celovca proti Šentvidu.

Knežji kamen predstavlja simbol boga, ki izhaja iz staroverskega izročila Slovencev, hkrati pa ni bil v nasprotju niti s krščansko vero in zato se je kot takšen ohranil še nekaj stoletij po prihodu krščanstva med Slovence.◀

S prošnjo za objavo...

Objavljamo zapisa neznanega ali neznanih dopisnikov, označena le s kraticama Br in Brigita.

RAZMIŠLJANJE

Pri nekem skupinskem molitvenem srečanju v Gorici je duhovnik »karizmatik«, ki je prepotoval številne predele zemeljske oble, med drugim povedal, da je Italija med vsemi evropskimi državami na prvem mestu glede števila prekljinjevalcev. Žalostna ugotovitev, a še toliko bolj žalostno in zaskrbljujoče je dejstvo, da jih mi v tem posnemamo. Skoraj nerazumljivo se zdi človeku, kako morejo naši ljudje, žal, prav v bogokletju posnemati svoje sodržavljane v italijanskem jeziku – v jeziku tistega naroda, ki je nam Primorcem več kot dve desetletji povzročal toliko krivic in gorja. Če pomislimo na vse zločine, ki nam jih je prizadel fašizem, moramo zavestno priznati, da je to neokusno posnemanje vsega obsojanja vredno in poniževalno, saj nam jemlje ugled in dostojanstvo. Resno bi se bilo treba zamisliti, poglobiti vase in si prizadevati za odpravo navedenih napak.

BR

ZIMA NAM POLEG MRAZA PRINAŠA TUDI LEPE, PRIJETNE TRENUTKE

Že drugič je letošnja mrzla zima pokrila z belo snežno odejo naša polja in vinograde. Drevesa ožarjena od sončnih žarkov, se zdijo podobna okrašenim božičnim smrekam. Koliko veselja je prineslo naletavanje belih snežink otrokom, pa tudi odraslim in morda tudi tistim, ki že preživljajo jesen življenja. Da, tudi oni se veselijo te lepe vaške zimske idile.

Sosedova babica danes že vso dopoldne opazuje skozi okno čudovito Božje stvarstvo. Ona je srečna, ker ima toplo stanovanje, ne trpi mraza, a misli ji bežijo v druge kraje, v mesta in predmestja bližnjih in oddaljenih dežel: razmišlja o starih ljudeh, ki zmrzujejo v revnih stanovanjih, ker nimajo tople peči, kaj šele centralnega ogrevanja. Vsakokrat, ko v časopisu prebere žalostno novico, da je kak starček ali pribežnik zmrznil v stanovanju, na ulici ali v mestnem parku, jo ta novica bridko prizadene.

Danes pa, ko posluša otroški živ-žav, ki se z bližnjega dvorišča razlega vse naokrog, je vesela in skozi okno opazuje, kako se otroci kepajo in igrajo ob snežnem možu, ki ima v roki metlo, na glavi pa stari klobuk. To so srečni trenutki, ki so babici prinesli skozi sive oblake žarke prijetnega, toplega sonca... Še več sonca pa so ji prinesli popoldne njeni vnuki, ki so jo prišli obiskat »zimsko opremljeni«, saj so imeli pri sebi sanke in celo smučke, da bi pokazali babici: »Glej, kako se znamo sankati in smučati!« čeprav po dvorišču... V nedeljo pa jim bodo starši omogočili to zimsko veselje v hribih.

Vnukinja Jasna je na dvorišču zagledala kosa, ki je skakal pod drevesom. »Joj, kako mora biti lačen!« je vzklila. »Ne Jasna, ni lačen! Že jutraj sem ptičkom natrosila dovolj hrane pod tista drevesa, kjer so tla čista, le redke snežinke padajo s smrekovih vej na tla, in samo, ko zapiha veter. Glej, pod tema dvema smrekoma je ostalo še nekaj drobtinic in majhnih koščkov slanine!«

Jasna je bila spet vesela, ker je videla, da babica pozimi skrbi za lačne ptičke.

Svojim vnukom je nato pripovedovala, kako je včeraj opazovala ptičke, ki so prihajali zobat hrano: najprej sta priletela dva kosa, čez nekaj minut sta odletela na smreko, nato na bližnjo češnjo in se zopet vrnila. Prileteli so tudi strahopetni vrabčki, ki so boječe pozobali nekaj drobtinic in odleteli. Čez nekaj časa, ko ni bilo nobenega ptička več, je priletela še drobna taščica, pozneje še sinička. Čudovit prizor.

Vnuki so zadovoljno poslušali babičino pripoved o ptičkih. Še rajši pa so zvečer poslušali tisto že znano lepo pravljico o medvedu, lisici in zajčku.

BRIGITA

V stiku z naravo...

KAPARJI NA VINSKI TRTI

Da, govorili bomo o kaparjih. Na žalost je vinska trta zelo dovzetna za napade teh škodljivcev. Pred leti so se že mnogi med vami borili proti tem škodljivcem, nato pa so počasi izginili. Zakaj so izginili in se sedaj spet pojavljajo? Odgovor se skriva v dejstvu, da smo pred leti veliko več uporabljali insekticide, saj smo imeli pogoste napade pajkov, tripsi, škržati, sukači in še marsičesa drugega. Za zatiranje le teh se je uporabljalo različne kombinirane insekticide, kateri so zajemali širši spekter delovanja. Tako smo jih iztrebili, vendar na žalost ne za dolgo, sedaj se spet pojavljajo. Kaj sedaj? Najprej je potrebno vedeti, da naše vinograde napadajo dve družini kaparjev tako imenovani volnati kaparji (*cocciniglie farinose*) ter predstavniki družine *Lecanidae*. Za predstavnike prve skupine je značilno, da je okužena trta kot da bi jo posuli koščki belih saj in obilo medene rose, so skoraj bele barve in se premikajo. Predstavniki druge skupine pa imajo to značilnost, da se pritrdijo na trs kot nekakšen pokrovček in se ne premikajo, ravno tako oddajajo medeno roso in značilni videz temno sive sajavosti. Sedaj, ko smo prepričani, da je naš vinograd okužen s kaparjem je potrebno narediti plan škropljenja. Zakaj je tukaj tako pomembno kdaj škropimo, ker je kapar zelo trdoživ sovražnik, saj ima zaščito s pokrovčkom in se tudi skrivajo zmeraj pod popki. Različni viri priporočajo različne načine zaščite, v glavnem pa velja, da se opravi prvo škropljenje sedaj preden začnejo popki poganjati. Če se želimo prepričati, ali je res prisotna okužba, je potrebno v tem obdobju kaparja iskati pod lubjem trsov, še posebej kjer je opaziti, da se primarni lup dviga. Tu škropimo z belim oljem (96,5%). Predvsem naj to opravijo tisti, ki so okužbo imeli že v lanskem letu. Naslednji pregled okužbe sledi v času, ko so grozdi že vidni pred cvetenjem. Če opazimo prisotnost škodljivca na bazi poganjkov, je potrebno spet škropiti z belim oljem ali pa s fenitrotion, buprofezin ali clorpirifos; odločitev je vaša. Nato sledi pregled pred zaprtjem grozdov. Škropljenje se izvaja le, če opazimo, da je okuženih več kot 5% grozdov. V tem primeru sledi spet škropljenje z belim oljem, kjer moramo paziti, da grozde dobro omočimo. V zadnjih dveh škropljenjih se lahko odločite tudi za specifične insekticide. Če sledite temu planu, naj bi se kaparja v enem ali dveh letih popolnoma znebili. Paziti pa je potrebno na sosedove vinograde, saj se kapar seli. Plan škropljenja je bil vzet iz najnovejše knjige na področju zaščite vinske trte, katera ima za podlago poskuse na terenu. Obilo sreče!

Slika št. 1

Slika št. 3

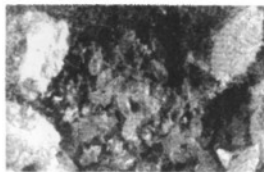
Slika št. 4

Slika št. 5

Slika št. 2

Slika 1 - moški in ženski predstavniki volnatega kaparja

Slika 2 - jajčeca volnatega kaparja

Slika 3 - volnati kapar v bazi poganjka

Slika 4 in 5 - moški in ženski predstavniki iz družine *Lecanidae*; ti imajo značilen ščitek

NATAŠA KOCIJANČIČ

MOJA ROJSTNA VAS

Več stoletij že stojiš na teh gričih. V vsem tem času si menjala tudi večkrat gospodarje, tudi tvoje meje so bile spremenjene. Sedaj pa je minilo že več kot petdeset let in si več ali manj zmeraj enaka. Menjala se je samo tvoja zunanost. Če je bila prej tvoja površina pokrita s češnjevimi nasadi, travniki, majhnimi vinogradi, pašniki, starimi domačijami, se je sedaj vse spremenilo. V zadnjem tridesetletju je tvoja slika popolnoma drugačna. Kjer je bilo mogoče, so povsod nasajene trte, sedaj je tudi nekaj nasadov oljk. Ostala površina pa je neobdelana in se počasi spreminja v gozd. Tudi hiše so spremenile svojo zunanost. Skoraj popolnoma so izgubile tisti stari tipični briški kmečki videz, ki je bil za brda zelo markanten: stanovanje, hlev za živino, senik, hlev za prašiče, kokošnjak in morda še kaj drugega. Vse to je sedaj popolnoma izginilo.

Znana si širom po svetu zaradi mnogih dogodkov, ki so se in ki se tu odvijajo. Tudi nekaj zelo pomembnih mož se je tu rodilo in živelo. Potrpežljivo si prenašala vse, kar se je v tem času zgodilo. Koliko gorja si morala prestat in koliko vojn in bitk se je po tvojih cestah in poljih odvijalo. Toda mi smo preživeli tu več lepih desetletij. Samo malo če pomislim na brezskrbna mlada leta, koliko nepozabnih lepih večerov smo preživeli v domačem kraju. Kolikokrat smo prehodili pot od doma do cerkve, do dvorane na Križišču, pozneje do Doma na placu. Kako smo nestrpno čakali, da je prišlo poletje in smo ob nedeljah zvečer šli med borovce v »kino«. Že na Križišču smo slišali muziko, ki je vabila v Britof. Kolikokrat sem prehodil s prijatelji pot do avtobusne postaje na Bukovju. Kako lepa si bila, ko so cvetele češnje in breskve. Najlepši pa so bili tisti tedni in si takrat prav oživila, ko so bile češnje zrele in pripravljene za obiranje. Tvoje brajde so oživele, vse povsod je mrgolelo ljudi, ki so češnje brali, jih prebirali in jih pripravljali, da so jih zvečer prišli iskat trgovci iz Gorice in Štandreja, katere so drugi dan peljali na tržnico v Trst. Vse to se je ponovilo še ob trgatvi. Še sedaj, ko trgamo v Križenci, se mi zdi, da slišim Marjana z Gmajne, ki poje doma na borjaču »Še, še en krajčrček mam«. Ne vem zakaj ostanejo človeku v spominu taki dogodki. Vse to, kar si nam v tistih letih nudila, je sedaj gotovo nemogoče. Sedaj imajo mladi drugačne poglede in niti sanja se jim ne, kako je vsakdo od nas spremljal in užival vse dogodke v naravi. Sedaj od tebe zahtevamo več kot je mogoče. Izkoriščamo te več kot je mogoče. Kmalu bodo tvoje ceste vse asfaltirane, cementa je povsod na pretek. Počasi boš izgubila še zadnji videz kmečke briške vasi. Naši naslednjiki ne bodo nikdar videli in uživali tisto, kar smo mi v naši mladosti imeli možnost v domači vasi preživeti. Nekaj pa seveda tudi naredimo zate. Vzdržujemo naše brajde, travnike, vrtove, naša dvorišča in domačije lepše kot je mogoče. Še bolj bi se lahko potrudili, da bi vsakemu obiskovalcu ali popotniku ostal o tebi lep vtis in da bo vsakdo lahko rekel »šel sem skozi lepo kmečko vas«, ki se imenuje Števerjan. Večina od nas je tudi ponosna, da tu živi in dela. S tem dokazuje do tebe veliko spoštovanje. Nosi širom po svetu tvoje lepo in važno ime, ki si ga dobila po rimljanskem vojaku, kateri je umrl mučeniške smrti, ker je veroval v nekaj, kar je bilo zanj bolj pomembno kot vse dobrine tega sveta.

Upam in prepričan sem, da bodo tudi bodoči rodovi zate skrbeli, da boš ostala taka kot si, slovenska briška vas, kjer živijo ljudje dobre volje.

KLEMEN

Iz Briškega časnika...

CEROVO PRAZNUJE 800 LET

Brez korenin nam ni dano živeti

V časniku smo že pisali, da je Cerovo lani dočakalo svojo osemstoletnico prve znane omembe kraja. Decembra pa so krajani obletnico in praznovanja obeležili s sklepno prireditvijo.

Prvo pobudo, da proslavimo 800-letnico Cerovega, je dal župnik Jože Ipavec. S tem je pri Cerovcih zbudil zavest, da 16. april 1205 ni le golo število, temveč veliko več – je eden od temeljev, na katerem Cerovci gradimo svojo identiteto. Na ta datum smo čustveno vezani, pa čeprav je to dejstvo dalj časa ostajalo prikrito. Da so emocije pristne, je dokazala množica zbranih vaščanov in vaščank, pa tudi drugih Bricev in Brik, ki so se 17. decembra 2005 zbrali v Cerovem, da bi obeležili polno obletnico prve znane omembe vasi.

Iz bogatega gradiva, ki smo ga zbrali za slovesnost, je nastala knjižica o zgodovini Cerovega, in sicer *Cerovo – Sledovi preteklosti*. Knjižica je bila obsežnejši finančni zalogaj, med drugim tudi zato, ker so se organizatorji odločili, da jo vaščani prejmejo v dar, vsi drugi pa so jo in jo še vedno lahko kupijo pri vaški skupnosti.

V sklopu praznovanja se je v vasi zvrstilo več dogodkov – v cerkvi smo prenovili orgle, prenovili smo tudi avtobusno postajo, po mnogih letih pa smo odprli cerovski vodnjak (o tem smo poročali v prejšnji Briškega časnika). Z jamarji so vaščani izmerili globino, vzorec vode pa poslali v laboratorijske raziskave. V vodnjak se je simbolično spustilo tudi nekaj vaščanov in s tem uradno odprlo slavlje.

Glavna slovesnost je bila decembra

Glavna slovesnost je potekala 17. decembra. Začela se je v gornjecerovski cerkvi s pogledom v preteklost, branjem misli iz Brižinskih spomenikov in z mislimi o medsebojnih odnosih v vasi. Sledila je petminutna tišina, namenjena razmišljanju o zgodovini vasi ter prednikih. Slovesnost se je s Pihalnim orkestrom Goriška brda preselila v skupni večnamenski prostor.

Nevsakdanji, igriv in pester program je pritegnil številne gledalce, tudi najmlajše, ki so do zadnjega kotička zapolnili prireditveno sobo. Prireditev je odprla Zdravljica v izvedbi moškega pevskega zbora Srečko Kumar iz Kojskega. Uvodne misli ob obletnici pa so podali župnik Efreim Mozetič, Dragotin Koršič, predstavnik odbora za obeležitev 800-letnice kraja, Davorin Koršič, predsednik vaške skupnosti in vaškega odbora, župan občine Franc Mužič ter avtor izdane publikacije Alessio Stasi, ki nas je s predavanjem popeljal skozi zgodovino Cerovega. Nastopili so še Orfova skupina s tolkali, osnovnošolci podružnične šole Kojsko ter skupina treh vaščanov, ki je upodobila prizor podpisa pogodbe iz leta 1205 in s tem pričarala vzdušje iz časov srednjeveških veljakov. Slavnostni program je vodila Petra Koršič, ki je prebrala tudi nekaj Gradnikovih pesmi. Program je sklenil glasbeni trio družinske zasedbe Volkfolk in popestril večer z melodijami instrumentalnih in vokalnih ljudskih pesmi.

Nedvomno je bil dogodek za Cerovo eden največjih in najpomembnejših v zadnjih letih. Med drugim tudi zato, ker smo z njim »prestopili« mejo tako med vasema Gornje in Dolnje Cerovo kot tudi med Števerjanom in Jazbinami. V knjižici je namreč zajet celoten teritorij, kot so ga poznali nekdanj.

Občutek pripadnosti in poznavanje preteklosti nam vlivata moč

Avtor knjižice *Cerovo – Sledovi preteklosti* Alessio Stasi, mladi zgodovinar in duhovniški kandidat iz Števerjana, je na komaj petdesetih straneh strnil vse ključne dogodke, kraje in osebnosti, ki so se zapisale v zgodovino vasi Cerovo. In to iz časov, ko sredi cerovskega klanca še ni stala rumena tabla, ki razmejuje Gornje- in Dolnjecerovce. Popis dogodkov in oseb, ki so dalj časa pozabljeno ležali na policah goriških arhivov, so bogastvo tako za Cerovce kot tudi za vse Brice. Knjižica je prva publikacija, ki eno od briških vasi prikazuje s strnjeno, a bogato vsebino arhivskih zapisov, s fotografijami in spomini še živčih domačinov.

Za oprijemljivo vez med preteklostjo in sedanjostjo smo v Cerovem izbrali vodnjak. Zato ni naključje, da avtor knjižico končuje prav z besedami: »Naj bo vodnjak zadnji izmed sledov preteklosti, ki so nas spremljali na tej poti skozi čas. Kakor so nekoč iz vodnjaka črpali potrebno vodo, tako mora Cerovo še naprej črpati moč za prihodnost iz navezanosti na svojo zemljo, iz domačega izročila, iz vere prednikov.« Vodnjak sredi vasi je ponovno zaživel. Zdaj ima novo vlogo v razponu med preteklostjo in prihodnostjo. Simbolično nam vliwa moč, da bi začeto pot po stopinjah preteklosti tudi nadaljevali.

Koliko optimizma in življenjske energije lahko človek črpa iz občutka pripadnosti in poznavanja svoje preteklosti, sta pokazala število navzočih in prijetno ozračje. Ne nazadnje pa tudi aplavz avtorju knjižice Alešu, rojaku iz sosednje vasi. Naj sklenem z njegovo mislijo: »Brez korenin nam ni dano živeti.« To naj bo v razmislek in spodbudo vsem Bricem in Brikam.

EVA SIMČIČ

CEROVO: SLEDOVI PRETEKLOSTI

»Knjižica je prikaz sledov preteklosti, starih listin, cerkva, hiš in dvorcev, ki nas kot pomniki ob cesti opozarjajo, da ima Cerovo svojo zgodovino in samostojnost,« je zapisal avtor Alessio Stasi, diakon iz Števerjana. Kljub temu da ne gre za dosledno pripoved o zgodovini kraja, kakor opozarja tudi avtor sam, je delo nekakšen zbirnik zgodovinskih dejstev. Dokumenti, ki jih je Stasi proučil, v knjigi orisujejo sledi preteklosti vasi. 16. aprila 1205 se je v Brdih na lovu ali pojedini zbrala družba uglednih moških, ki so sklepali posle. Sami posli so zaobšli Cerovo, pomembni pa so bili, ker se vasi (poleg Cerovega še Biljana) v tedaj sklenjenih dokumentih prvič omenjata. Podolgovat pergament je dolgo hranil kapiteljski arhiv v Čedadu, nato pa so ga preselili v tamkajšnji muzej.

DK

ŠE NEKAJ...

V prilogi vam dostavljamo zgibanko o humanitarni pobudi, ki so jo člani društva F.B. Sedej izpeljali in vzeli za svojo pred skoraj dvema leti: posvojitev otrok na daljavo. Posvojitev na daljavo pomeni pomoč bližnjemu, predvsem otrokom, ki so brez staršev ali pa so vojne sirote. Mislimo, da tudi vi bralci cenite take hvalevredne pobude in da boste hvaležni slednje zgibanke. Prijetno branje in spoznavanje nove stvarnosti.

RAZPIS 36. FESTIVALA DOMAČE GLASBE »ŠTEVERJAN 2006«

S.K.P.D. »F. B. SEDEJ« iz Števerjana razpisuje 35. Festival domače glasbe »Števerjan 2006«, ki bo v Števerjanu 7., 8. in 9. julija 2006
MED BOROVCI.

1. Festival je tekmovalnega značaja. Prijavijo se lahko vsi slovenski ansambli, ki gojijo narodno - zabavno glasbo.

2. Vsak ansambel mora izvajati dve skladbi. Prva skladba mora biti iz zakladnice najbolj priljubljenih uspešnic domače glasbe ter napisana in izvedena (npr. na plošči) s strani najboljših slovenskih narodno-zabavnih ansamblov (npr. Avsenik, Slak, Mihelič itd.). Druga skladba, s katero se bo predstavil ansambel, mora imeti besedilo v slovenskem jeziku, biti mora povsem izvirna ter prvič predstavljena javnosti!

Ni dovoljena uporaba instrumentov, ki elektronsko proizvajajo zvok!

3. Festival se odvija v treh dneh. Na prvih dveh večerih nastopijo vsi prijavljeni ansambli, ki izvajajo dve skladbi. Na nedeljskem, finalnem delu Festivala, nastopijo najboljši ansambli prvih dveh večerov. Njihov izbor in število določi strokovna komisija. Ansambli, ki nastopijo na nedeljskem programu, morajo ostati v nošah do konca festivalskega nagrajevanja.

4. Ansambli, ki so prepuščeni v finale nastopijo z istima skladbama na finalnem večeru in se potegujejo za sledeče nagrade:

A) nagrada za najboljši ansambel Festivala in trofej društva »F.B. Sedej«	€ 1.500,00
B) nagrada občinstva	€ 600,00
C) nagrada za najboljšo izvedbo kvinteta	€ 400,00
Č) nagrada za najboljšo izvedbo tria	€ 400,00
D) nagrada za najboljšo melodijo	€ 400,00
E) nagrada za najboljše besedilo	€ 200,00
F) nagrada za najboljšega debitanta	€ 200,00

5. O vstopu v finale in podelitvi nagrad pod točkami A, C, Č, D in F določa komisija, ki jo sestavljajo glasbeni strokovnjaki in predstavniki organizatorjev. Komisiji predseduje predsednik društva. O nagradi pod točko E odloča komisija, ki jo sestavljajo literati, jezikoslovci in predstavniki društva.

6. Nagrado pod točko A, in sicer nagrado za najboljši ansambel Festivala, podeli strokovna komisija za splošni vtis ansambla (izvedba, melodija, izvirnost in predstavitev ansambla na odru itd.) in je podeljena izključno za izvirno skladbo.

Nagrado pod točko B, in sicer nagrado občinstva, podeli občinstvo na podlagi posebnih glasovnic. Ocena občinstva je osnovana izključno na izvedbi skladbe iz zakladnice najbolj priljubljenih uspešnic domače glasbe.

Nagradi pod točko C, in sicer nagrado za najboljšo izvedbo kvinteta in točko Č, in sicer za najboljšo izvedbo tria, podeli strokovna komisija na podlagi izvedbe obeh skladb.

Nagrado pod točko D, in sicer nagrado za najboljšo melodijo, podeli strokovna komisija na podlagi najboljših melodij izvirne skladbe.

Nagrado pod točko E, in sicer nagrado za najboljše besedilo, podeli strokovna komisija za besedilo na podlagi najboljšega besedila izvirne skladbe.

Nagrado pod točko F podeli komisija najboljšemu ansamblu med tistimi, ki prvič nastopajo na Festivalu.

Ansamblji, ki so prepuščeni v finale, lahko prejmejo samo po eno nagrado!

7. Prijava mora vsebovati:

- a) naziv ansambla, sedež in datum ustanovitve;
- b) naslov ansambla ali njegove vodje, kamor bodo naslovljeni bodoči dopisi ter nujno telefonska številka;
- c) besedilo in notno gradivo izvirne skladbe;
- č) naslov in izvirni izvajalec skladbe iz zakladnice najbolj priljubljenih uspešnic domače glasbe;
- d) število članov ansambla in njihova funkcija v ansamblu;
- e) fotografija in kratek zgodovinski opis ansambla.

**PODATKI MORAJO BITI ČITLJIVI IN POPOLNI.
ROK ZA PRIJAVO POTEČE 1. MAJA 2006**
(upošteva se poštni žig)

Prijave morajo biti poslane na sledeči naslov:

S.K.P.D. »F. B. SEDEJ«
Trg Svobode, št. 6
34070 Števerjan
Gorica – Italica
tel./fax: 0481/884037

8. Organizator si prevzame stroške večerje in prenočišča ansambla. Vsi ostali stroški so v breme ansambla!

9. S prijavo na Festival privoli ansambel snemanju izvirne skladbe za radijske oz. televizijske programe.

10. Organizator si pridržuje pravico, da po potrebi spreminja navedena pravila, brez nikakršnih predhodnih obvestil!

P R E D S E D N I K
S.K.P.D. »F.B. Sedej«
M a t e j P I N T A R

Za vse morebitne informacije se lahko obrnete na podpredsednika društva »F.B. Sedej«, vsak dan razen sobot in nedelj od 13.30 dalje, oz. pismo, na zgoraj naveden naslov društva.

Franka Padovan
tel.: 0481/884160
mobitel: +39 338 7812271

Andrejka Hlede
mobitel: +39 339 5720418
e-mail: andrejkah77@yahoo.it

Števerjan, 15. januarja 2006

9. IN 10. APRILA ODDAJ SVOJ GLAS SLOVENCU OZ. STRANKI ALI GIBANJU NAM BLIZU!!!

Za poslansko zbornico
prekrižaj znak
(kandidat Miloš Budin)

Za senat
prekrižaj znak
(kandidat Hadrijan Corsi)

Za obnovo pokrajinske uprave v
Gorici prekrižaj znak
(pr. kandidat Enrico Gherghetta)

NE PIŠI PREFERENC, SAMO PREKRIŽAJ ZNAK, SICER BO GLAS NEVELJAVEN!

ROJSTVA:

20. decembra 2005 je na svet privekal mali Luca. Očku Marku Juretiču in mamici Micheli čestitamo, novorojenčku pa želimo, da bi zrastel v poštenega in pridnega fanta.

Mamici Margaret, očku Bogdanu in sestrici Petri se je 29. decembra 2005 pridružil mali Janez Pavel. Lepi družini iz srca čestitamo, fantku pa voščimo obilo dobrega.

Mamici Nadji Graunar in očku Robertu se je 23. februarja 2006 rodila mala Martina. Mladi družini iz srca čestitamo, punčki pa voščimo obilo sreče v življenju.

Očku Matjažu, mami Mirjam in sestricam Ani in Klari se je 23. marca 2006 pridružila mala Edith. Srečni ter številni družini čestitamo, mali punčki pa želimo veliko uspehov.

ČESTITKE:

14. februarja 2006 je uspešno zaključila študij iz muzikologije na videmski univerzi Martina Hlede.

10. marca 2006 je diplomirala na pravni fakulteti na tržaški univerzi Martina Valentinčič.

Sodelavkam in prijateljicam Števerjanskega vestnika iskreno čestita uredništvo našega glasila. Čestitkam se pridružuje tudi SKPD F. B. Sedej.

DAROVI:

ZA ŠTEVERJANSKO CERKEV: v spomin na pok. Franca Miklusa svak in svakinje Simčič 50,00, N.N. 100,00; namesto cvetja na grob pok. Franca Miklusa Sonja, Rozana, in Roman Komjanc z družinami 150,00; družini Terpin – Škorjanc 30,00; Lavretta Klemše – Marega 40,00;

Alma Komjanc z družino 25,00; Herman Srebrnič 50,00; ob 6. obletnici smrti Cirila Terpina njegovi najbližji 50,00; v spomin na pok. ženo Magdo oče Feroletto 100,00; v zahvalo za vse prejete darove N.N. 100,00; N.N. 40,00; N.N. 20,00; N.N. 20,00; N.N. 100,00; N.N. 40,00 evrov;

ZA CERKEV SV. IVANA V GORICI: namesto cvetja na grob pok. Adrijane Humar Štekar Lucija in Ivanka Maraž 50,00 evrov;

ZA CERKVENI PEVSKI ZBOR: ob 6. obletnici smrti Cirila Terpina njegovi najbližji 50,00; ob izgubi Franca Miklusa N.N. 200,00 evrov;

ZA LAČNE OTROKE V MISIJONIH: v spomin na pok. Dino Terpin, Marijo Klanjšček in Franca Miklusa N.N. 150,00; v spomin na pok. Franca Miklusa svak in svakinje Simčič 50,00 evrov;

ZA RAZISKAVO RAKASTIH OBOLENIJ V BOLNIŠNICI V AVIANU: namesto cvetja na grob pok. Adrijane Humar Štekar Ivan in Sonja Maraž 50,00 evrov;

ZA MISIJONARJA DANILA LISJAKA: ob 6. obletnici smrti Cirila Terpina njegovi najbližji 50,00 evrov;

ZA KIP MSGR. KAZIMIRJU HUMARJU: ob 6. obletnici smrti Cirila Terpina njegovi najbližji 50,00 evrov;

ZA ŠTEVERJANSKI VESTNIK: Marica Rožič vd. Vogrič 50,00; A. Simčič 20,00; družina Bednarich 20,00; N.N. 50,00; N.N. 10,00 evrov.

SMRTI:

FRANCE MIKLUS

Pokojni France Miklus se je rodil 16. aprila 1915 (teden dni pred začetkom prve svetovne vojne) v Ščednem (Števerjan, hšt. 78) v zelo revni kolonski družini. Oče je bil Ivan (Nute) Miklus, mati pa Uršula Drufovka. Krščen je bil v Števerjanu 20. aprila 1915. Zakrament sv. birme je prejel v Števerjanu 6. oktobra 1926. V tem letu je bila nova cerkev posvečena na god patrona sv. Florijana. Birmancev je bilo ta dan 137. Dobro leto po koncu druge svetovne vojne se je poročil v Števerjanu 23. novembra 1946 z domačinko Justino Simčič. Imela sta štiri otroke: Ivana, Milana in Bojana ter hčerko Edo, ki sta jih vzgajala z veliko ljubeznijo. Njuno geslo je bilo: ljubezen, spoštovanje, složnost in razumevanje, kar sta z uspehom dosegla, saj so njuni otroci med seboj tesno povezani.

Dolga in zanimiva je življenjska pot pokojnega očeta Franca, posebno med drugo svetovno vojno, ko je bil kot »bersaljer« z italijansko vojsko v severni Afriki, kjer so ga Angleži zajeli in je bil v njihovem ujetništvu. Tu je skupaj s številnimi primorskimi rojaki vstopil v vrste NOVJ in bil dodeljen letalstvu, kjer se je usposobil za radiotelegrafista. Konec vojne je dočkal v Zemunu pri Beogradu.

Z vztrajnim delom, pridnostjo in podjetnostjo, pa tudi ob pomoči cele družine, mu je s časom uspelo, da se je osamosvojil in prišel do lastnega posestva, ki ga je še posebno cenil, saj je izhajal iz kolonske družine. Danes vodi posestvo sin Milan.

Hudo ga je pred 17 leti prizadela prerana smrt žene Justine. V veliko tolažbo so mu bili takrat posebno vnuki, saj jih je imel kar osem in jih je imel res rad. Pred dvema letoma je tudi dočkal, da je postal praded.

Vse te svoje življenjske spomine je pred letom dni zbral, otroci pa so mu omogočili, da so izšli v čedni knjigi, ki bo ostala svojcem kot dragocni družinski zaklad.

Letos je pokojni France v krogu svoje velike družine, prijateljev in znancev obhajal 90. rojstni dan. Posebej so mu v ožji družini voščili še veliko let v zdravju in zadovoljstvu.

A čas in starost sta prinesla svoje. Treba je bilo nekajkrat iskati pomoč v bolnišnici. V nedeljo, 13. decembra 2005, je pobožno prejel bolniško maziljenje in blagoslov za zadnjo uro. Spet je bilo treba iskati pomoč v bolnišnici, kjer je v četrtek, 29. decembra 2005, mirno zaspal. Na božje polje so ga najdražji pospremili 31. decembra 2005.

Svojcem in sorodnikom pokojnega izreka naše uredništvo iskreno sožalje.

KUHINJSKI RECEPT

GOVEJI ZREZKI PO CIGANSKO

Za pripravo potrebujemo: 6 zrezkov, 2 žlici olja, 4 žlice čebule, 1 žlico moke, 1 kisko kumaro, 3 žlice gob, 2 žlici šunke in 2 žlici rdečega vina.

Zrezke posolimo in z obeh strani popečemo na vročem olju in opečene preložimo na krožnik. Drobno sesekljano čebulo stresemo na maščobo, ki je ostala od zrezkov, prepražimo, pomokamo ter zalijemo z juho, da dobimo gostljato omako.

Vanjo zložimo zrezke tako, da slonijo drug na drugem. Kumaro, gobe in šunko grobo zrežemo ter stresemo k zrezkom, pokrijemo in kuhamo tako dolgo, da se meso zmehča. Preden jih ponudimo, prilijemo vino.

ZAJČJI UHLJI

Za pripravo potrebujemo: 250 g moke, ščepljivi soli, 80 g masla, 1 rumenjaki, 2 žlici belega vina, 3 žlice kisle smetane ali mleka in limonino lupino.

Moko presejemo, solimo in dodamo na koščke narezano maslo. Pridamo še rumenjaki, belo vino, kisko smetano ali mleko in limonino lupino ter vmesimo testo. Hlebček damo na pomokano desko ali pult. Pokrijemo ga s skledo in naj počiva pol ure. Na pomokani deski hlebček razvaljamo 2 mm na debelo. S kolescem ga razrežemo v ozke podolgovate rombe, podobne zajčjim uhljem, in jih ocvremo v vročem olju in nato jih pobiramo na cedilo. Pred serviranjem jih potresemo s sladkorjem.

VELIKONOČNI VENEC

Za pripravo testa potrebujemo: 40 dag moke, pol žličke soli, 2 dag kvasa, 4,5 dag sladkorja, 1 jajce, 6 dag masla in toplo mleko.

Za pripravo nadeva potrebujemo: 6 dag rozin, 6 dag kondiranega sadja ali suhih sliv, 4 dag sladkorja, pol žličke cimeta in lupino limone.

Kvasu dodamo ščepljivi sladkorja in ga raztopimo v toplem mleku. Zlijemo ga v jamico sredi moke. Ko začne vzhajati, dodamo druge sestavine in z roko mešamo. Dodamo raztopljen maslo ter dobro premešamo. Testo pokrijemo in naj vzhaja na dolgo. Vzhajano testo razvaljamo na pomokani deski v 25 x 40 cm velik pravokotnik.

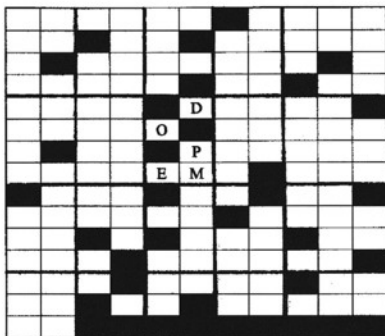
Sestavine za nadev zmešamo in porazdelimo po testu ter z valjanjem rahlo pritisnemo. Testo zvijemo in tesno stisnemo robove ter oblikujemo v krog tako, da se konca prekrivata. Obroč položimo na pomaščen pekač ali v model in pustimo vzhajati 45 minut. Pečemo od 25 do 35 minut. Pečeno čez nekaj minut obrnemo na desko, pokrijemo s prtom, da se počasi ohladi.

Dober tek!

EVELIN BULFONTI

ZA KRATEK ČAS

Postavi spodaj napisane kvadrate v pravilno zaporedje in boš prebral misel Tomaža Kempčana.

S											T	E								N	A									M	A									O	S								
	N									A	Z	I								G	A									K	E									C	U								
																			M	O									H										R	E									
																													V	O									O,										

D	I									T	I										N									N	E									P	E,								
H	I									T	I	M							D	R								A										O	P										
O										M	I	S						T	I,								A	J																					
L	J									K	A	J						U	G								H																						

T	R									A	P	A								J									M	O										D								
E										U	G	I						I	H								T	R									O											
										O		S							K								I	N									P											
											V	I						Z	A							U	J									E	M											

	N									O	D									J	H									E										A	M								
D	R									R	P	E							N								T									U	G												
A	M										D	R						G	R							A	J										A												
N	E									D	I							J	I							R	A									I													

E. D.

Rešitev iz prejšnje številke:

Pravilni odgovori vodoravno: dogar, oglje, botanik, rak, oljenka, terciņa, agrumi, jelovina, efekt, slama, izba, raj, ozimnica, travar in afera. Našel si torej rek: DOBROTA JE SIROTA.

PROTI ELEKTROVODU

Briškemu človeku resnično preti nevarnost daljnovoda, točneje elektrovida: stebri preko šestdeset metrov višine, drogovi brez konca na neizmerno sevanje. Nasprotujemo torej napeljavi elektrovida, vsaj tistega tradicionalnega na drogovih, nismo pa proti premišljenemu razvoju: celoten projekt se lahko mirno izpelje pod zemljo, kljub potrojitvi končne investicije.

ČE JE TO TISTA NEOBHODNO POTREBNA FAZA, ZARADI KATERE JE SICER RESNIČNO OGROŽEN CELOTEN RAZVOJNI PROCES VELIKIH TOVARNIH KOMPLEKSOV SEVERNE ITALIJE, JE ZADEVO NUJNO POTREBNO DOBRO PREMISLITI!

**ALI BO PRI VSEM TEM POTEJNIH NAJKRAJŠI KONEC PREPROST DOMAČIN?
KAKOR ZGLEDA BO PRAV TAKO!!!**

Pred dobrim letom se je začela sušljati novica o možnosti izpeljave daljnovoda preko briškega teritorija. Vsaj na začetku se je govorilo o treh možnih trasah, s časom pa je ostala zelo možna varianta Okroglo - Videm sever, Brda naj bi prišla v poštev le, če bi odpadla prva varianta. Vsaj tako zgleđa! V tem primeru ne smemo prezreti vseh posledic, ki so s tem v zvezi tesno povezane, glej s strani estetskega, teritorialnega vidika, kot tudi z zdravstvenega in ekološkega.

ODLOČEN NE IZPELJAVI ELEKTROVODA PREKO BRD IN NE SAMO!!!

Iz javnih deželnih virov nimamo nobenih uradnih novic oz. ožji odbor daje mimogrede kako novico, a vendar je vsa zadeva zavita v tančico. Kljub temu pa pronica v javnost določena resna opozorila, da bo v vso to zadevo lahko vključeno tudi briško ozemlje. Pri vsem tem zaskrbljuje tudi dejstvo, da je naša dežela na nek način razlastila občinske uprave glede upravljanja teritorija z zakonom, ki predvideva direkten deželni poseg za velika, infrastrukturna dela.

DEŽELNA UPRAVA SI JE, PO DOMAČE POVEDANO, GOSPOJSKO UMILA ROKE!

Naša občinska uprava, kot tudi vse ostale javne in zasebne ustanove, ki delujejo na tem teritoriju, morajo tej pereči zadevi pazljivo slediti in jasno zagovarjati stališče:

SMO ZA RAZVOJ, PROTI PA SMO FAR WESTU, TOREJ NEPREMIŠLJENI IZPELJAVI ELEKTROVODA; IN ČE JE ŽE POTREBNO INVESTIRATI, NAJ BO JAVNI DENAR, KONEC KONCEV NAŠ DENAR, PREMIŠLJENO UPORABLJEN:

PODZEMELJSKA IZPELJAVA KABLOV !!!

PROMOCIJA ŠTEVERJANSKE VASI, OVREDNOTENJE TRUDA NAŠIH LJUDI

Na pobudo Vinoteke Števerjanski griči,
ob sodelovanju prosvetnih društev SKPD F.B. Sedej in KD Briški Grič
ter pod pokroviteljstvom občine Števerjan

bo v soboto, 27. maja, s pričetkom ob 15.uri,

zaživel praznik celotne vasi, promocije števerjanskosti, če sploh lahko tako rečemo,
točneje števerjanskih proizvodov in marsikaj drugega.

Na trgu Svobode, pred cerkvijo sv. Florijana, se bodo namreč predstavili domačini, vsakdo s kopico najobetavnejših želja in veliko gostoljubnosti. Gostilničarji bodo pripravili tipične briške jedi, kletarji bodo servirali pristno briško kapljico, domači ustvarjalci bodo predstavili svoje umetnine, preprosti domačini bodo prinesli izključno tipične pridelke in izdelke tega majhnega, a izredno bogatega in produktivnega teritorija. Začrtana zamisel projekta je kar obetavna. K sodelovanju in oblikovanju pravega občinskega praznika je torej poklicana prav vsa vas, da bo pobuda čim bolj uspela in da bo promocija čim dalje zazvenela.

Vsi toplo vabljeni!